

การประเมินสุขภาวะชุมชน
กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลโป่งผา อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย
The Community Well-Being Assessment
A Case Study of Pong Pha Sub-District, Maesai District, Chiang Rai Province

สมคิด ปัญญา นาย

Po8531@gmail.com

รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์)

สำนักวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

ดร. อภิสม อินทรลาวัณย์

intraa@mfu.ac.th

ศูนย์วิจัยและฝึกอบรมด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัย เรื่อง การประเมินสุขภาวะชุมชน กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลโป่งผา อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงรายนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ประเมินสุขภาวะชุมชนของตำบลโป่งผา อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย และเพื่อ (2) เสนอแนวทางการพัฒนาตำบลโป่งผา ผู้การเป็นตำบลสุขภาวะ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลโป่งผา จำนวน 383 ราย โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลในการคำนวณค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เสนอผลการวิจัยเป็นตารางประกอบคำบรรยายและพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัย พบว่า ระดับสุขภาวะในภาพรวมของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโป่งผา อยู่ในระดับดีมากที่สุด ($\bar{x} = 4.29$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงจากมากไปน้อย พบว่า ด้านสุขภาวะสังคม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.39$) รองลงมาคือ ด้านสุขภาวะทางจิตใจ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.30$) ถัดมาได้แก่ด้านสุขภาวะทางปัญญา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.28$) และสุดท้าย ด้านสุขภาวะทางร่างกาย อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.19$) ตามลำดับ

แนวทางในการพัฒนาตำบลโป่งผา ผู้การเป็นตำบลสุขภาวนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลโป่งผาควรส่งเสริมการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับสุขภาพร่างกาย ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการรับประทานอาหารสุกๆดิบๆ รวมถึงจัดหาสถานที่สำหรับออกกำลังกายให้แก่ประชาชนภายในตำบล เพื่อพัฒนาระดับสุขภาวะทางร่างกายให้มีความสมดุลกับระดับสุขภาวะด้านอื่นๆ ในขณะเดียวกันก็ควรคำนึงถึงหลักความเป็นองค์รวม โดยพัฒนาสุขภาวะในด้านจิตใจ ด้านสังคม และด้านปัญญา ไปพร้อมๆกัน เพื่อให้ตำบลโป่งผาพัฒนาไปสู่การเป็นตำบลสุขภาวะ ต่อไป

คำสำคัญ: สุขภาวะชุมชน

ABSTRACT

This research assess the community well-being It is a case study of Pong Pha Sub-District, Maesai District, Chiang Rai Province. The purposes are (1) To assess the community well-being of Pong Pha Sub-District, Maesai District, Chiang Rai Province and (2) to propose development program for Pong Pha Sub-district to become a well-being community. The survey in this study including people that lives within the area of Pong Pha Sub-District for the total of 383 samples. The research rely on descriptive statistics through the use of mean () and standard deviation (S.D.)

The study found that the overall level of well-being for people in Pong Pha Sub-district is in the highest level (=4.29). It found that the social well-being is the highest level (=4.39), next is the emotional well-being in the highest level (= 4.30), intelligence well-being in the highest level (= 4.28) and last physical well-being in the high level (= 4.19), respectively. The research suggest that in order to become a well-being community, The Sub-district Administrative Organization should promote activities mostly regarding physical health. Pong Pha Subdistrict Administrative Organization Should compaign on the behavior adjustment especially to avoid raw meet consumptions. In additionally, the Sub-district Administrative Organization should provide an exercise program for the people within the sub-district. This will increase the physical well-being. However, they should also promote the overall principle by developing emotional, social, and intelligence well-being. This will further develop Pong Pha Subdistrict to second a better a well-being community.

Keywords: Community Well-Being

บทนำ

ปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงสภาพทางสังคมอย่างรวดเร็วทั้งภายในและภายนอกประเทศ ซึ่งส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนในสังคมที่ต้องปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ในกรณีของประเทศไทยรัฐบาลได้สนับสนุนให้เกิดการพัฒนาในทุกๆด้าน เพื่อรองรับต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (2555-2559) ได้กล่าวถึงยุทธศาสตร์การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน มุ่งให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการลดปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพอย่างเป็นองค์รวม โดยสร้างเสริมสุขภาพคนไทย ให้มีความสมบูรณ์แข็งแรง ทั้งร่างกายและจิตใจ พัฒนาความรู้และทักษะในการดูแลสุขภาพ ของตนเอง ครอบครัว ชุมชน สร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนานโยบายสาธารณะที่เอื้อต่อสุขภาพ ควบคู่กับการพัฒนาระบบบริการ สาธารณะสุขให้มีคุณภาพ สำนักงานกองทุนสนับสนุน การสร้างเสริมสุขภาพ (อึ้งใน อุดิศร สุทนต์ และคณะ 2556)

ในปี พ.ศ.2543 ได้มีการรวมพลังจากหลากหลายหน่วยงาน ภาคส่วนเพื่อขับเคลื่อนการปฏิรูประบบสุขภาพ จนนำไปสู่การประกาศใช้พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ 2550 ซึ่งได้นิยามคำว่า “สุขภาพ” หมายถึง ภาวะของมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สังคม และปัญญา เชื่อมโยงกันเป็นองค์รวมอย่างสมดุล ส่งผลให้ภาคประชาชนมีช่องทางเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างเสริมสุขภาพของตนเอง ชุมชน และสังคมมากขึ้น สมพันธ์ เตชะอธิก และคณะ(2555)

จากการที่ชุมชนให้ความสำคัญแก่สุขภาพมากขึ้น จึงได้มีการตื่นตัวในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนโดยชุมชนเอง ซึ่งการดำเนินงานในพื้นที่โดยยึดพื้นที่เป็นตัวตั้งได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานภายนอกหลากหลายหน่วยงาน เช่น สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่เอง โดยมีวัตถุประสงค์ร่วมกัน เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนในท้องถิ่น และส่งเสริมสุขภาพชุมชนให้มีความแข็งแรง อันจะนำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สังคม และสติปัญญา จนเกิดภาวะสมดุล มีความสุขในชีวิต

ตำบล เป็นหน่วยย่อยที่เหมาะสมที่สุดในการศึกษา เพื่อพัฒนาระบบการดูแลสุขภาพชุมชนสู่ตำบลสุขภาพ เพราะแต่ละตำบลมีศักยภาพทั้งในด้านสถานะเชิงโครงสร้าง และสถานะเชิงกระบวนการ ระบบสุขภาพชุมชน เป็นยุทธศาสตร์การพัฒนา ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทั้งระดับปฏิบัติ และระดับนโยบาย ควรเข้ามาเรียนรู้ร่วมกัน (ประเวศ วะสี อึ้งถึงในอมวาศี อัมพันธ์ศิริรัตน์ และคณะ,2554)

ตำบลโป่งผา อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย มีพื้นที่ทั้งหมด 26,250 ไร่ ปัจจุบันมีจำนวนหมู่บ้าน 12 หมู่บ้าน ประชากรรวม 9,251 คน สภาพภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่มสลับภูเขา อาชีพหลักได้แก่การเกษตร (ทำนา ทำสวน เลี้ยงสัตว์) รายได้ส่วนใหญ่มาจากพืชผลทางการเกษตร และรับจ้างทั่วไป สถานการณ์สุขภาพภายในตำบลโป่งผา ใน 4 มิติ ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และปัญญานั้น (1)ปัญหาสุขภาพะด้านร่างกายได้รับข้อมูลจากรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลโป่งผา พบสถานการณ์สุขภาพะด้านร่างกายของคนในพื้นที่ตำบลโป่งผา ใน 5 โรคสำคัญ ได้แก่โรคความดันโลหิตสูง โรคหัวใจ โรคเบาหวาน โรคปวดกล้ามเนื้อ และโรคคออักเสบ มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ส่วนปัญหาด้านสุขภาพะทางด้านจิตใจ (2) จากข้อมูลผลสำรวจการจัดเก็บข้อมูลคุณภาพชีวิตของครัวเรือน ระดับหมู่บ้าน (จปฐ.2) ปี 2557 พบประชาชนในตำบลโป่งผา คือ มีผู้สูบบุหรี่ จำนวน 275 คน ดื่มสุรา 826 คน ไม่รวมปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนาอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง จำนวน 9 คน และผู้สูงอายุที่ไม่ได้รับการดูแลจากคนในครัวเรือน จำนวน 7 คน ส่วน(3)ปัญหาสุขภาพะทางด้านสังคม พบการจับกุมยาเสพติดในพื้นที่บ่อยครั้ง เนื่องจากสภาพพื้นที่ตำบลโป่งผามีชายแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้าน และมีลักษณะพื้นที่ป่าเขา จึงเป็นเส้นทางลำเลียงยาเสพติด อีกทั้งยังมีปัญหาเกี่ยวกับปริมาณขยะในพื้นที่ ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และ(4)ปัญหาสุขภาพะทางปัญญา จากข้อมูลผลสำรวจการจัดเก็บข้อมูลคุณภาพชีวิตของครัวเรือน ระดับหมู่บ้าน (จปฐ.2) ปี 2557 พบคนอายุ 15-60 ปีเต็ม ไม่มีอาชีพและรายได้ จำนวน 49 คน และคนอายุ 15-60 ปีเต็ม ไม่สามารถอ่าน เขียนภาษาไทย และคิดเลขอย่างง่ายได้ 88 คน สาเหตุหนึ่งเนื่องมาจากในพื้นที่มีชาวเขา เผ่าอาข่า ซึ่งไม่สามารถฟังและพูดภาษาไทยได้ จากปัญหาสุขภาพะในพื้นที่ดังกล่าวองค์การบริหารส่วนตำบลโป่งผา ซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ในการส่งเสริมและพัฒนาในเรื่องสุขภาพและคุณภาพชีวิตของประชาชน จึงได้เข้าร่วมเป็นเครือข่ายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขับเคลื่อนตำบลสุขภาพะ เมื่อปี พ.ศ.2557 ตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือเครือข่ายร่วมสร้างชุมชนท้องถิ่นน่าอยู่ ภายใต้โครงการร่วมสร้างชุมชนท้องถิ่นให้น่าอยู่ สู่ตำบลสุขภาพะอย่างยั่งยืน ของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อผลักดันให้ประชาชนในตำบลมีสุขภาพอนามัยที่ดี เกิดความสมดุลแห่งกาย จิต สังคม อุดมปัญญา มีที่อยู่อาศัยและคุณภาพชีวิตที่ดี

ผู้วิจัยในฐานะเป็นเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ตำบลโป่งผา มีภารกิจโดยตรงในการสนับสนุนให้เกิดสุขภาพะชุมชน จึงมีความสนใจที่จะศึกษาการประเมินสุขภาพะชุมชนของตำบลโป่งผา อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย เพื่อเป็นข้อเสนอแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานองค์กรที่เกี่ยวข้องนำไปพัฒนาตำบลโป่งผาเป็นตำบลสุขภาพะต่อไป

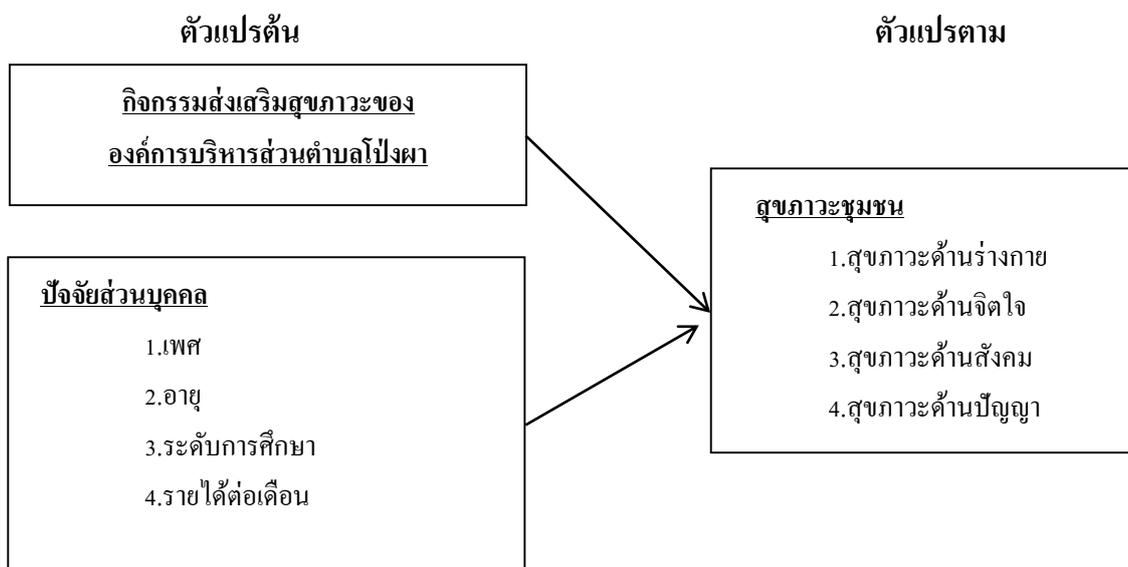
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อประเมินสุขภาวะชุมชนของตำบลโป่งผา อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย
2. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาตำบลโป่งผา อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ผู้การเป็นตำบลสุขภาวะ

สมมุติฐานการวิจัย

1. สุขภาวะชุมชนของประชาชนในตำบลโป่งผา อยู่ในระดับต่ำ
2. กิจกรรมส่งเสริมสุขภาวะขององค์การบริหารส่วนตำบลโป่งผา และปัจจัยด้าน เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน มีความสัมพันธ์กับสุขภาวะของประชาชนตำบลโป่งผา

กรอบแนวคิด

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลสำหรับการประเมินสุขภาวะชุมชน : กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลโป่งผา อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย เป็นแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ โดยแบบสอบถามได้แบ่งเป็นแบบ ปลายเปิดและปลายปิด และยังได้แบ่งรายละเอียดของแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบบคำถามปลายปิดเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล และข้อมูลทั่วไป ของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และการเข้าร่วม กิจกรรมกับองค์การบริหารส่วนตำบลโป่งผา รวมจำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบคำถามปลายปิด เกี่ยวกับระดับสุขภาวะ จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ สุขภาวะด้านร่างกาย 10 ข้อ สุขภาวะด้านจิตใจ 10 ข้อ สุขภาวะด้านสังคม 10 ข้อ และสุขภาวะด้านปัญญา 10 ข้อ รวมมีข้อคำถามทั้งหมด 40 ข้อ จากการปรับปรุงแบบประเมินสุขภาวะองค์รวม แนวพุทธ ของเสาวนีย์ ฤติ (2554) โดยผู้วิจัยได้แบ่งระดับสุขภาวะไว้ 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การเลือกตอบ และให้คะแนนตามลำดับคือ 5,4,3,2 และ 1(มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด)

การแปรผลคะแนนรวม แบบประเมินวัดระดับสุขภาวะ โดยการคิดจากคะแนนรวม แล้วมาหาค่าเฉลี่ยรายข้อ รายด้าน และโดยรวม มาวิเคราะห์ หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พิจารณาตามเกณฑ์วัด 5 ระดับ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด เป็นข้อคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการพัฒนาสุขภาวะชุมชน และแนวทางการพัฒนาตำบลโป่งผา อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ผู้การเป็นตำบลสุขภาวะ

เครื่องมือในการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ สังเกตการณ์และแบบสอบถามที่ได้รับจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้ศึกษานำแบบสอบถามมาสร้างรหัสและบันทึกข้อมูลลงในโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อนำไปวิเคราะห์และประมวลผลโดยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบของตารางประกอบคำบรรยาย โดยใช้สถิติในการวิจัย ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentile) ค่าเฉลี่ย (Mean) เพื่อศึกษาลักษณะ การกระจายของข้อมูล
2. ข้อมูลของสุขภาวะ 4 ด้าน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อศึกษาค่าเฉลี่ย และการกระจายของข้อมูล
3. ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างสุขภาวะ 4 ด้านกับตัวแปรต่างๆ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่า independent-sample t-test เพื่อทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ค่า F-test (One-Way Analysis of Variance) เพื่อทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม
4. กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

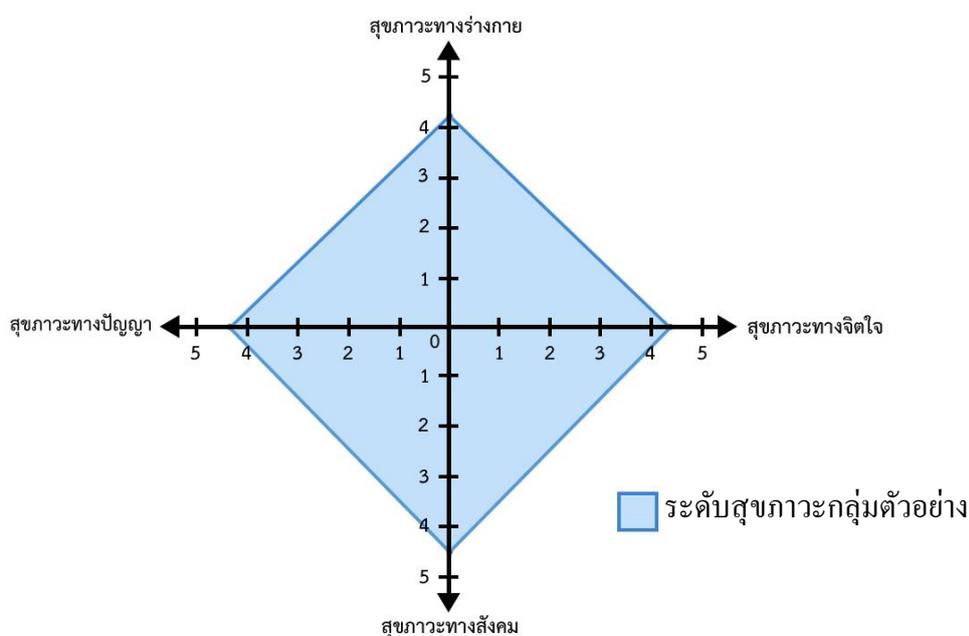
ผลการวิจัย

ผลการศึกษาจากประชากรกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 383 คน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 53.0 และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อายุ 51 ปีขึ้นไป ร้อยละ 30 ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม อยู่ในระดับประถมศึกษามากที่สุด ร้อยละ 37.3 และรายได้ของผู้ตอบแบบสอบถาม อยู่ในระหว่าง 5,001-15,000 บาท มากที่สุด ร้อยละ 56.9

ระดับสุขภาวะชุมชนของประชาชนในตำบลโป่งผา

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับสุขภาวะชุมชน ของประชากรในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโป่งผา โดยภาพรวมดังนี้

สุขภาวะชุมชน	ระดับสุขภาวะ \bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ด้านสุขภาวะทางร่างกาย	4.19	0.557	มาก
2. ด้านสุขภาวะทางจิตใจ	4.30	0.534	มากที่สุด
3. ด้านสุขภาวะทางสังคม	4.39	0.574	มากที่สุด
4. ด้านสุขภาวะทางปัญญา	4.28	0.595	มากที่สุด
รวม	4.29	0.503	มากที่สุด

ภาพประกอบ 2 ระดับสุขภาวะทั้ง 4 ด้าน
ของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโป่งผา

จากตารางที่ 1 และภาพประกอบ 2 พบว่า ระดับสุขภาวะชุมชน ของประชาชนในเขต องค์การบริหารส่วนตำบลโป่งผา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.29$) เมื่อพิจารณาเป็น รายด้าน พบว่า ด้านสุขภาวะสังคม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.39$) รองลงมาคือ ด้านสุขภาวะทาง จิตใจ ($\bar{x} = 4.30$) ถัดมาได้แก่ด้านสุขภาวะทางปัญญา ($\bar{x} = 4.28$) และสุดท้าย ด้านสุขภาวะทาง ร่างกาย ($\bar{x} = 4.19$) ตามลำดับ

1. ด้านสุขภาวะทางร่างกาย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.19$) เมื่อพิจารณาเป็น รายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก โดยอยู่ในระดับมากที่สุดทั้งหมด ดังนี้ ท่านรักษาความสะอาดของร่างกายอยู่เสมอ ($\bar{x} = 4.49$) ที่อยู่อาศัยของท่านสะอาดปราศจาก ขยะ ($\bar{x} = 4.46$) ท่านพยายามขับขี่ยานพาหนะด้วยความไม่ประมาท ($\bar{x} = 4.44$)

2. ด้านสุขภาวะทางจิตใจ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.30$) เมื่อพิจารณา เป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก โดยอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งหมดดังนี้ สมาชิกในครอบครัวมีความรักและผูกพันต่อกัน ข้อหากท่านป่วยหนัก ท่านเชื่อว่า ครอบครัวของท่าน จะดูแลท่านเป็นอย่างดี และข้อที่ท่านรู้สึกมั่นคง ปลอดภัยเมื่ออยู่กับครอบครัว มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.57$) ท่านรู้สึกเห็นใจเมื่อผู้อื่นมีทุกข์ ($\bar{x} = 4.31$) ท่านชอบช่วยเหลือผู้อื่น และมีความสุขเมื่อได้ช่วยเหลือผู้อื่น ($\bar{x} = 4.25$)

3. ด้านสุขภาวะทางสังคม ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.39$) เมื่อพิจารณา เป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ท่านมีความภาคภูมิใจในตนเอง และเห็นคุณค่าในน้ำใจของผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.49$) ท่านเลือกทำงานสุจริตที่ชอบ หรือ ถนัดมากกว่า แม้ว่าค่าตอบแทนจะไม่มากนัก ($\bar{x} = 4.48$) ท่านมีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนบ้าน ($\bar{x} = 4.47$)

4. ด้านสุขภาวะทางปัญญา ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.28$) เมื่อพิจารณา เป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ท่านเข้าใจว่า ไม่มีสิ่งใด เทียงแท้แน่นอน ทุกสิ่งย่อมต้องมีการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.49$) ท่าน คิดว่าการศึกษาเล่าเรียน จะส่งผลดีต่อตนเองในอนาคต ($\bar{x} = 4.48$) ท่านแก้ไขปัญหา ด้วยเหตุผล ($\bar{x} = 4.37$)

ปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับสุขภาวะ

ตารางที่ 2 ผลสรุปของปัจจัยที่มีผลต่อระดับสุขภาวะในด้านต่างๆ ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยที่ส่งผลต่อสุขภาวะ	สุขภาวะ				ภาพรวม
	ด้านร่างกาย	ด้านจิตใจ	ด้านสังคม	ด้านปัญญา	
เพศ	-	-	-	-	-
อายุ	-	-	✓	-	-
ระดับการศึกษา	✓	✓	-	✓	✓
รายได้ต่อเดือน	-	-	-	✓	✓
การเข้าร่วมกิจกรรมกับ อบต. โป่งผา	✓	✓	✓	✓	✓

หมายเหตุ. เครื่องหมาย ✓ หมายถึงมีผลต่อระดับสุขภาวะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น ไม่เกิน 0.05

จากตารางที่ 2 ผลสรุปของปัจจัยที่มีผลต่อระดับสุขภาวะในด้านต่างๆ ของประชากรกลุ่มตัวอย่างในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโป่งผา พบว่าปัจจัยด้านเพศ ไม่มีผลต่อระดับสุขภาวะในทุกด้าน นั่นคือ เพศชาย และเพศหญิง มีระดับสุขภาวะไม่แตกต่างกัน ส่วนปัจจัยด้านอายุ พบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเพียงด้านเดียว ได้แก่ด้านสังคม นั่นคือประชาชนที่อายุต่างกันจะมีสุขภาวะทางสังคมที่แตกต่างกัน ส่วนปัจจัยด้านระดับการศึกษา พบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในสุขภาวะด้านร่างกาย สุขภาวะด้านจิตใจ สุขภาวะด้านปัญญา และสุขภาวะในภาพรวม นั่นคือผู้มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกันจะมีสุขภาวะที่แตกต่างกันในด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านปัญญา และระดับสุขภาวะในภาพรวม ส่วนปัจจัยด้านรายได้ต่อเดือน พบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เพียงด้านเดียว ได้แก่ ด้านปัญญา นั่นคือผู้มีรายได้ต่อเดือนที่แตกต่างกัน จะมีระดับสุขภาวะด้านปัญญา และสุขภาวะในภาพรวมที่แตกต่างกัน และปัจจัยทางด้านการเข้าร่วมกิจกรรมกับ อบต. โป่งผา พบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในสุขภาวะทุกด้าน นั่นคือผู้ที่เข้าร่วม และไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมกับ อบต. โป่งผา จะมีระดับสุขภาวะในทุกด้านแตกต่างกัน

กล่าวโดยสรุป ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโป่งผา มีระดับสุขภาวะอยู่ในระดับมากที่สุด ใน 3 ด้าน คือ สุขภาวะทางจิตใจ สุขภาวะทางสังคม และสุขภาวะทางปัญญา ส่วนระดับสุขภาวะทางด้านร่างกายอยู่ในระดับมาก ที่สำคัญอีกประการคือการเข้าร่วมกิจกรรมกับองค์การบริหารส่วนตำบลโป่งผา มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.01 ระหว่างผู้ที่เคยเข้าร่วมกิจกรรม กับระดับสุขภาวะทั้ง 4 ด้าน โดยพบว่าผู้ที่เคยเข้าร่วมกิจกรรมกับองค์การบริหารส่วนตำบลโป่งผา จะมีค่าเฉลี่ยสุขภาวะทั้ง 4 ด้าน สูงกว่าผู้ที่ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมกับองค์การบริหารส่วนตำบลโป่งผา และสถานะทางเพศชาย-หญิง ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับสุขภาวะทั้ง 4 ด้าน ที่ทำการศึกษา ในด้านของอายุ พบว่ามีความสัมพันธ์กับระดับสุขภาวะเพียงด้านเดียว คือด้านสุขภาวะทางสังคม โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 ในด้านของระดับการศึกษา พบว่ามีความสัมพันธ์กับระดับสุขภาวะด้านร่างกาย ระดับสุขภาวะด้านจิตใจ และระดับสุขภาวะทางปัญญา โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 และในด้านรายได้ต่อเดือน พบว่ามีความสัมพันธ์กับระดับสุขภาวะทางปัญญาเพียงด้านเดียว โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.01

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยการประเมินสุขภาวะชุมชน กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลโป่งผา อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย พบว่าระดับสุขภาวะของกลุ่มตัวอย่างในเขตการปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลโป่งผา ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่ประชาชนในเขตการปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลโป่งผามีระดับสุขภาวะมากที่สุด ได้แก่ ด้านสุขภาวะทางสังคม ด้านสุขภาวะทางจิตใจ และด้านสุขภาวะทางปัญญา เรียงตามลำดับ โดยสุขภาวะทางร่างกายมีระดับสุขภาวะอยู่ในระดับ มาก จากการศึกษารูปเป็น (ดังตารางที่ 2)

ตารางที่ 3 ระดับสุขภาวะชุมชน และแนวทางการพัฒนาปรับปรุงเสนอแนวทางแก้ไข

ระดับสุขภาวะชุมชนของคนในตำบลโป่งผา	แนวทางการพัฒนาปรับปรุงและเสนอแนวทางแก้ไข
1.ด้านสุขภาวะทางกาย	
ประชาชนของตำบลโป่งผามีสุขภาวะทางด้านร่างกายในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก แต่ยังพบว่าประชาชนยังไม่ใส่ใจในเรื่องสุขภาพของตน ยังคงมีพฤติกรรมมารับประทานอาหารสุกๆดิบๆ คั่วสุราและสูบบุหรี่ รวมทั้งขับขี้นพาหนะด้วยความประมาท	- ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมมารับประทานอาหารของคนในชุมชนให้รับประทานอาหารที่ปรุงสุก จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยจากการดื่มสุรา การสูบบุหรี่ และรณรงค์สร้างจิตสำนึกในการขับขี้นพาหนะ พร้อมทั้งจัดหาสถานที่และอุปกรณ์สำหรับออกกำลังกายแก่คนในชุมชน

ระดับสุขภาวะชุมชนของคนในตำบลโป่งผา	แนวทางการพัฒนาปรับปรุงและเสนอแนวทางแก้ไข
<p>2.ด้านสุขภาวะทางจิตใจ</p> <p>ประชาชนของตำบลโป่งผามีสุขภาวะทางด้านจิตใจอยู่ในระดับดีมากที่สุด มีความโอบอ้อมอารีช่วยเหลือผู้อื่น ในครอบครัวมีความรักความอบอุ่น แต่ยังคงพบว่ามีปัญหาในการควบคุมอารมณ์ เมื่อเกิดปัญหา หรือเหตุการณ์ร้ายแรงขึ้น</p>	<p>- การจัดกิจกรรมทางศาสนาเพื่อสร้างสมาธิ และความมั่นคงทางจิตใจ เช่น การส่งเสริมการนั่งสมาธิ การอบรมพระธรรมคำสอน การอบรมทางจิตวิทยาส่งเสริมทัศนคติในเชิงบวก</p>
<p>3.ด้านสุขภาวะทางสังคม</p> <p>ประชาชนของตำบลโป่งผามีสุขภาวะทางด้านสังคมอยู่ในระดับดีมากที่สุด ชุมชนมีความเข้มแข็ง มีความรักใคร่สามัคคีปรองดอง ร่วมกันทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม แต่ยังคงพบการทะเลาะวิวาทกันในชุมชน</p>	<p>- การจัดกิจกรรมเชื่อมความสัมพันธ์ในชุมชน เช่น ส่งเสริมงานประเพณีท้องถิ่น ส่งเสริมกิจกรรมสานความสัมพันธ์ของคนในชุมชน</p>
<p>4.ด้านสุขภาวะทางปัญญา</p> <p>ประชาชนของตำบลโป่งผามีสุขภาวะทางด้านปัญญาอยู่ในระดับดีมากที่สุด คนในชุมชนให้ความสำคัญต่อการศึกษ าเข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงตามกาลเวลา เรียนรู้ และพัฒนางานของตนเองอยู่เสมอ แต่ยังไม่สามารถประยุกต์นำความรู้ของตนถ่ายทอดให้แก่ผู้อื่นได้ และยังขาดความรู้ทางด้านเทคโนโลยี</p>	<p>- จัดเพิ่มช่องทางการรับรู้ข่าวสาร ให้แก่ประชาชน เช่น จัดตั้งห้องสมุดชุมชน ศูนย์เรียนรู้เทคโนโลยีท้องถิ่น และส่งเสริม สนับสนุนปราชญ์ชาวบ้าน ให้ถ่ายทอดองค์ความรู้แก่ชุมชน</p>

จากตารางที่ 3 ระดับสุขภาวะทางกาย ของกลุ่มตัวอย่างประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโป่งผา อยู่ในระดับน้อยที่สุดในสุขภาวะทั้ง 4 ด้าน คืออยู่ในระดับ มาก เป็นผลมาจากการรักษาความสะอาดของร่างกาย ที่อยู่อาศัยสะอาด ปราศจากขยะ ขับขี่ยานพาหนะด้วยความไม่ประมาท ใส่ใจต่อสุขภาพร่างกาย ซื่อสัตย์สุจริตเลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย ไม่รับประทานอาหารสุกๆ ดิบๆ ไม่ดื่มเหล้า ไม่สูบบุหรี่ และออกกำลังกายเป็นประจำ อย่างน้อยสัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง ซึ่งสอดคล้องกับรายงานสุขภาพคนไทย ประจำปี 2558 ของสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล (2558) ได้รายงานว่าคนไทยมีสุขภาพกายที่ดี มีอายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิดสูงเป็นอันดับ 4 ของอาเซียน คือ 75 ปี และอยู่อย่างมีสุขภาพดีถึง 66 ปี

ระดับสุขภาวะทางสังคม เป็นผลมาจากการกตัญญูรู้คุณ เห็นคุณค่าในน้ำใจของผู้อื่น มีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนบ้าน การทำงานสุจริตที่ชอบ ไม่ทำในสิ่งสร้างความเดือดร้อน หรือก่อความรำคาญต่อผู้อื่น เข้าร่วมงานสังคม ให้การสังเคราะห์ผู้คนตามความสามารถอย่างสม่ำเสมอ ไม่มีเรื่องทะเลาะวิวาทกับคนในชุมชน แบ่งปันสิ่งของ หรือความรู้แก่ผู้อื่นเสมอ ปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม และร่วมทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชน ส่งผลให้สังคมมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ศรีศิริ บุญศรี (2554) ที่พบว่าการร่วมกิจกรรมทางสังคม และความร่วมมือกันในสังคม มีความสัมพันธ์กับความสุขของประชาชนในชุมชน และการมีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนบ้าน ส่งผลต่อระดับความสุขด้านสังคมในระดับสูง รองลงมาคือการผูกมิตรหรือเข้ากับบุคคลอื่น การให้ความช่วยเหลือแก่ผู้อื่นตามโอกาสอันควร และการเสียสละแรงกายหรือทรัพย์สินเพื่อประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม และตามทฤษฎีของมาสโลว์(Maslow) ในความต้องการ ขั้นที่ 3 ความต้องการทางสังคม มนุษย์ต้องการความสุขทางสังคม เช่น ความผูกพันทางสังคมในการทำงาน และนอกเหนือจากการทำงาน โดยทุกคนต้องการสัมพันธภาพหรือมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น (จุไรรัตน์ นันทเสนา. 2544 : หน้า 10-11)

ระดับสุขภาวะทางจิตใจของกลุ่มตัวอย่างประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโป่งผา เป็นผลมาจาก การที่สมาชิกในครอบครัวมีความรักและผูกพันต่อกัน เมื่อป่วยหรือไม่สบาย ครอบครัวจะดูแลกันเป็นอย่างดี มีความรู้สึกมั่นคง ปลอดภัยเมื่ออยู่กับครอบครัว รู้สึกเห็นอกเห็นใจ เมื่อผู้อื่นมีความทุกข์ ชอบช่วยเหลือผู้อื่นและมีความสุขเมื่อได้ช่วยเหลือผู้อื่น รู้สึกพึงพอใจในชีวิต พุดจาสุขภาพ มีกิริยาอ่อนโยน แม้กับบุคคลที่ไม่รู้จัก แบ่งปันสิ่งของเครื่องใช้แก่ผู้อื่นที่ขาดแคลน สามารถทำใจยอมรับกับปัญหาที่ยากจะแก้ไข และสามารถควบคุมอารมณ์ได้เมื่อมีเหตุการณ์คับขัน หรือร้ายแรงเกิดขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ จิระศักดิ์ ทัพผา (2550) ที่พบว่าความสุขที่เกิดจากการมีความสัมพันธ์ภายในครอบครัวเป็นผลมาจากการที่สมาชิกในครอบครัวให้เกียรติซึ่งกันและกัน มีความรักความสามัคคีกัน ได้ทำกิจกรรมร่วมกัน และมีการสร้างความอบอุ่นขึ้นภายในครอบครัว ส่งผลให้สมาชิกในครอบครัวมีความสุข และยังสอดคล้องกับรายงานสุขภาพคนไทย ประจำปี 2558 ของสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล (2558) ได้รายงานว่าคนไทยมีสุขภาพจิตที่ดี โดยมีความสุขสูงเป็นอันดับ 2 ของอาเซียน และอันดับที่ 36 ของโลก โดยมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของโลก

ระดับสุขภาวะทางปัญญาของกลุ่มตัวอย่างประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโป่งผา เป็นผลมาจากการเข้าใจว่าไม่มีสิ่งใดเที่ยงแท้แน่นอน ทุกสิ่งย่อมต้องมีการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา การมีความคิดว่าการศึกษเล่าเรียนจะส่งผลดีต่อตนเองในอนาคต การแก้ไขปัญหาคด้วยเหตุผล สามารถห้ามตนเองไม่ให้ทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง หรือเกิดความเดือนร้อนแก่ผู้อื่น การพัฒนาและปรับปรุงงานของตนเองให้ดียิ่งๆขึ้นไป หากสิ่งไหนที่ทำไม่ได้ จะศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องนั้น หรือสอบถามจากผู้รู้ท่านอื่น ก่อนที่จะเชื่อสิ่งใดต้องมีการศึกษา หรือตรวจสอบข้อมูลให้ถ่องแท้ รู้จักแยกแยะและจัดลำดับความสำคัญ ว่าสิ่งไหนควรทำ ไม่ควรทำ หรือควรทำก่อนหลัง สามารถให้คำปรึกษาแก่ผู้อื่นได้ และสนใจเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ๆเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ พระพรหมคุณาภรณ์ (2544, หน้า 236) ที่เห็นว่า ปัญญาเป็นปัจจัยสำคัญสุดท้ายที่จะช่วยปรับแก้และปลดปล่อยจิตใจรวมทั้งอารมณ์ให้เป็นอิสระพ้นจากการบีบคั้นครอบงำ ของสิ่งแวดล้อมกลายเป็นจิตใจอันมีอารมณ์ความรู้สึกที่เกื้อกูลเป็นคุณทั้งแก่ตนเองและผู้อื่น และยังสอดคล้องกับแนวความคิดของ สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (อ้างถึงใน จีระศักดิ์ ทัพผา, 2550 : หน้า 65) สุขภาพในมักจะเป็นความสุขในระดับจิตและปัญญา เมื่อประชาชนมีระดับจิตสูงขึ้น เกิดปัญญาความคิดสูงขึ้น ก็จะส่งผลให้ประชาชนมีความสุขมากยิ่งขึ้น

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบระดับสุขภาวะในภาพรวม ของกลุ่มประชากรตัวอย่างที่อาศัยอยู่ภายในเขตการปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลโป่งผา จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และการเข้าร่วมกิจกรรมกับองค์การบริหารส่วนตำบลโป่งผา พบว่ากลุ่มตัวอย่างประชาชนที่มีเพศ อายุ ต่างกัน มีระดับสุขภาวะไม่แตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างประชาชนที่มี รายได้ต่อเดือนที่ต่างกัน มีระดับสุขภาวะแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางด้านสถิติที่ระดับ 0.5 กลุ่มตัวอย่างประชาชนที่การศึกษา และเข้าร่วมกิจกรรมกับองค์การบริหารส่วนตำบลโป่งผาที่ต่างกัน มีระดับสุขภาวะแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางด้านสถิติที่ระดับ 0.1 ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างประชากรเพศชาย กับเพศหญิง และมีอายุต่างกัน มีระดับสุขภาวะไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากสภาพโลกในยุคปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลง เข้าสู่สังคมยุค โลกาภิวัตน์ที่ผู้คนดำเนินไปตามแบบวัฒนธรรมตะวันตกมากขึ้น ทำให้บทบาทของชายหญิงมีความเสมอภาคเท่าเทียมกัน จึงอาจทำให้ความรู้สึก หรือเจตคติของเพศชายกับเพศหญิงมีความคล้ายคลึงกัน จึงส่งผลให้เพศชายและเพศหญิง และช่วงอายุที่แตกต่างกันมีระดับสุขภาวะที่ไม่แตกต่างกันได้ ซึ่งผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของ จีระศักดิ์ ทัพผา (2550) ที่พบว่าความสุขของเพศชายและเพศหญิง ที่อายุแตกต่างกัน มีความสุขไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง มีข้อเสนอแนะต่อปัญหาการพัฒนาสุขภาวะชุมชน และแนวทางการพัฒนาตำบลโป่งผา ผู้การเป็นตำบลสุขภาวะ

1 จากผลการศึกษา พบว่าประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโป่งผามีระดับสุขภาวะในภาพรวมมาก แต่หากพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าสุขภาวะทางด้านร่างกายมีระดับน้อยที่สุดของสุขภาวะทั้ง 4 ด้าน ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลโป่งผา จึงควรดำเนินการส่งเสริมสุขภาวะทางร่างกาย โดยจัดโครงการส่งเสริมสุขภาพ โครงการส่งเสริมการออกกำลังกาย พร้อมทั้งจัดหาสถานที่ และอุปกรณ์สำหรับออกกำลังกายให้แก่ประชาชน เพื่อพัฒนาระดับสุขภาวะทางร่างกายให้แก่ประชาชนภายในตำบล ให้มีความสอดคล้องกับระดับสุขภาวะด้านอื่นๆ

2 การพัฒนาสุขภาวะชุมชน ควรคำนึงถึงหลักความเป็นองค์รวม มีสุขภาพที่ดี ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สังคม และปัญญา ซึ่งทั้งหมดนี้มีความสัมพันธ์ ส่งผลกระทบถึงกัน การพัฒนา จึงควรพัฒนาสุขภาวะทั้ง 4 ด้าน ให้เกิดความสมดุล เพื่อความสุขแก่ประชาชนภายในตำบลโป่งผา

3 ปัจจัยด้านระดับการศึกษา รายได้ของประชาชน และการเข้าร่วมกิจกรรมกับองค์การบริหารส่วนตำบลโป่งผา ซึ่งส่งผลต่อระดับสุขภาวะของประชาชน องค์การบริหารส่วนตำบลโป่งผาจึงควรส่งเสริมปัจจัยที่มีผลเหล่านี้เพิ่มมากขึ้น เพื่อพัฒนาให้ตำบลโป่งผา ให้เข้าสู่การเป็นตำบลสุขภาวะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1 ควรศึกษาความสัมพันธ์ของระดับสุขภาวะกับปัจจัยที่ส่งเสริมการเกิดสุขภาวะทั้งทางร่างกาย จิตใจ สังคม และปัญญา

2 ควรศึกษาเปรียบเทียบระดับสุขภาวะของประชาชน ระหว่างประชาชนในเขตเมืองและประชาชนในเขตชนบท

รายการอ้างอิง

โครงการสุขภาพคนไทย.(2558).สุขภาพกาย. สุขภาพคนไทย 2558. นครปฐม : สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.

จีระศักดิ์ ทัพผา.(2550). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขของภาคประชาชนในจังหวัดเพชรบูรณ์. วิทยานิพนธ์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.

ศรีสกุล ชัยเวียง.(2554). สุขภาวะที่สัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ศรีศิริ บุญศรี.(2554). ความสัมพันธ์ระหว่างทุนทางสังคมกับความสุขของประชาชนตำบลศรีทอง อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม.วิทยานิพนธ์ : มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ(สสส.). (2552). องค์การบริหารส่วนตำบลปากพูนกับการสร้างสุขภาวะชุมชน. กองทุนเสริมสร้างสุขภาวะตำบลปากพูน. นครศรีธรรมราช

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ(สสส.). (2554). คู่มือการจัดทำโครงการชุมชนสุขภาวะ. สงขลา : สถาบันการจัดการระบบสุขภาพ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ(สสส.). (2554). การติดตามสนับสนุนและประเมินผลโครงการพัฒนาสุขภาวะชุมชน. สงขลา : สถาบันการจัดการระบบสุขภาพ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ(สสส.). (2554). คู่มือผู้นำสุขภาวะตำบล การจัดทำแผนที่สุขภาวะตำบล. ขอนแก่น : โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา.

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ(สสส.). (2553). คู่มือผู้นำสุขภาวะตำบล การสร้างนโยบาย ยุทธศาสตร์ โครงการนวัตกรรมสร้างเสริมสุขภาพ. ขอนแก่น : โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา.

สุวัฒน์ มหัตนรินทร์กุล และคณะ. (2541). เปรียบเทียบแบบวัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกชุด 100 ตัวชี้วัด และ 26 ตัวชี้วัด. วารสารกรมสุขภาพจิต ปีที่ 5 ฉบับที่ 3 มิถุนายน-กันยายน 2541.

เสาวนีย์ ฤดี.(2554). สุขภาวะองค์กรรวมแนวพุทธ : กรณีศึกษาผู้ป่วยโรคเบาหวานโรงพยาบาลราชวิถี. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

- สุภาณี สุชนะนาคินทร์ (2549). **ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสุขของประชาชน อำเภอท่าปลา จังหวัดอุตรดิตถ์**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการวิจัยและพัฒนาท้องถิ่น. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- สถาบันรับรองมาตรฐานไอเอสโอ (2551). **ส่งเสริมสุขภาวะองค์กรและชุมชนด้วยมาตรฐาน ISO 26000**. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ(สสส.).
- องค์การบริหารส่วนตำบลโป่งผา, กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2558). **แผนพัฒนาสามปี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2558-พ.ศ.2560**. เชียงราย : กระทรวงมหาดไทย.
- อดิศร สุทนต์.(2556). **แนวทางการพัฒนาตำบลโพธิ์ใหญ่ อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ผู้การเป็นตำบลสุขภาวะ**. รายงานการวิจัย : วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อมาวลี อัมพันศิริรัตน์ และคณะ.(2554). **การศึกษาด้านะของการพัฒนาผู้ตำบลสุขภาวะ : กรณีศึกษาตำบลชะแล อำเภอลำสนธิ จังหวัดสงขลา**. รายงานการวิจัย : วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สงขลา.
- อลิศรา สืบสังข์.(2542). **ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการกรุงเทพมหานคร**. ศิลปะศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.